

ESCRIVÁ I BAKHITA: DOS CAMINS DIVERSOS, PERÒ CONVERGENTS, VERS LA SANTEDAT*

Homilia en la beatificació de Josep Maria Escrivá i Josefina Bakhita

1. «Cal passar moltes tribulacions per entrar al Regne de Déu (Ac 14: 22). Als dos deixebles que anaven pel camí d'Emaús, Jesús els diu: «No havia de patir tot això el Messies abans d'entrar en la seva glòria?» (Lc 24: 26).

En la primera lectura hem sentit els apòstols —Pau i Bernabé— que «animaven els deixebles i els exhortaven a romandre en la fe» (cf. Ac 14: 22). Ells anuncien la mateixa veritat de què havia parlat el Crist en el camí d'Emaús; una veritat que la seva vida i la seva mort havien confirmat: «Cal passar moltes tribulacions per entrar al Regne de Déu».

A través de les successives generacions al llarg dels segles, els deixebles del Crist crucificat i ressuscitat abracen el mateix *camí que el Senyor els havia indicat*.

«Us he donat exemple» (Jo 13: 15).

2. Avui ens és oferta l'ocasió de fixar un cop més la nostra mirada en aquest camí de salvació: el camí vers la santedat, i reflexionar sobre la vida de dues persones que, d'ara endavant, anomenarem «beats»: Josep Maria Escrivá de Balaguer, sacerdot, fundador de l'*Opus Dei*, i Josefina Bakhita, filla de la Caritat, canosiana.

L'Església desitja servir i professar la veritat completa sobre el Crist; vol ser dispensadora del misteri complet del seu Redemptor. Si el camí cap al Regne de Déu passa per moltes tribulacions, aleshores, al final del camí es trobarà també la participació en la glòria: la glòria que el Crist ens ha revelat amb la seva resurrecció.

La mesura d'aquesta glòria ens ve donada per la *Nova Jerusalem*, anunciada per les paraules inspirades de l'Apocalipsi de Joan: «Aquest és el tabernacle on Déu es trobarà amb els homes. Viurà amb ells, ells seran el seu poble i el seu Déu serà Déu-que-és-amb-ells» (Ap 21: 3).

«Jo faré que tot sigui nou» (Ap 21: 5), diu el Senyor gloriós. El camí vers la «novetat» definitiva de tota la creació passa obligatòriament —ací a la terra— pel «manament nou»: «que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat» (Jn 13: 34). Aquest manament nou va ocupar el centre de la vida de dos fills exemplars de l'Església que avui, en l'alegria pasqual, són proclamats beats.

Escrivá: crida universal a la santedat i a l'apostolat

3. Josep Maria Escrivá de Balaguer, nascut en el si d'una família profundament cristiana, ja en l'adolescència va percebre la crida de Déu a una vida de major lliurament. Pocs anys després de ser ordenat sacerdot, va iniciar la missió fundacional a la qual dedicaria quaranta-set anys d'amorosa i infatigable sol·licitud a favor dels sacerdots i laics d'allò que actualment és la prelatura de l'*Opus Dei*.

La vida espiritual i apostòlica del nou beat estigué fonamentada a saber-se, per la fe, fill de Déu en el Crist. D'aquesta fe s'alimentava l'amor al Senyor, el seu ímpetu evangelitzador, la seva alegria constant, àdhuc en les grans proves i dificultats que hagué de superar. «Tenir la creu és trobar la felicitat, l'alegria —ens diu en una de

les seves *Meditacions*— tenir la creu és identificar-se amb el Crist, és ser el Crist, per això, ser fill de Déu.»

Amb sobrenatural intuïció, el beat Josep Maria va predicar incansablement la crida universal a la santedat i a l'apostolat. El Crist ens convoca a tots a santificar-nos en la realitat de la vida quotidiana. Per això, el treball és també un mitjà de santificació personal i d'apostolat quan es viu en unió amb Jesucrist, ja que el Fill de Déu, en encarnar-se, s'ha unit, en certa manera, a la realitat de l'home i a tota la creació (cf. *Dominum et vivificantem*, 50). En una societat en què l'afany desenfrenat de posseir coses materials les converteix en un dol i motiu d'allunyament de Déu, el nou beat ens recorda que aquestes mateixes realitats, criatures de Déu i de l'enginy humà, si s'usen rectament per a glòria del Creador i al servei dels germans, *poden ser camí per al trobament dels homes amb el Crist*. «Totes les coses de la terra —ensenyava—, també les activitats terrenals i temporals dels homes, han de ser portades a Déu» (*Carta 19*, 111, 1954).

«Beneiré el vostre nom per sempre, Déu meu i rei meu.» Aquesta aclamació que hem fet en el salm responsorial és com el resum de la vida espiritual del beat Josep Maria. El seu gran amor al Crist, per al qual se sent fascinat, el porta a consagrar-se per sempre a Ell i a participar en el misteri de la seva passió i resurrecció. Al mateix temps, el seu amor filial a la Mare de Déu l'inclina a imitar-ne les virtuts. «Beneiré el vostre nom per sempre»: heus aquí l'himne que brollava espontàniament de la seva ànima i que l'impulsava a oferir a Déu tot el que era seu i el que l'envoltava. En efecte, la seva vida es revesteix d'humanisme cristià amb el segell inconfusible de la bonesa, la mansuetud de cor, el sofriment amagat amb el qual Déu purifica i santifica els seus elegits.

4. L'actualitat i la transcendència del seu missatge espiritual, profundament arrelat en l'Evangeli, són evidents, com ho mostra també la fecunditat amb què Déu ha beneït la vida i l'obra de Josep Maria Escrivá. La seva terra natal, Espanya, es veu honorada amb aquest fill seu, sacerdot exemplar, que va saber obrir nous horitzons apostòlics a l'acció missionera i evangelitzadora. Que aquesta joiosa celebració sigui l'ocasió propícia que encoratgi tots els membres de la prelatura de l'Opus Dei a un major lliurament en llur resposta a la crida a la santificació i a una més generosa participació en la vida eclesial. essent sempre *testimonis dels genuïns valors evangèlics*, la qual cosa es tradueix en un il·lusionat dinamisme apostòlic, amb particular atenció als més pobres i necessitats.

Bakhita: missatge de bondat heroica

5. En la beata Josefina Bakhita trobem també un testimoniatge eminent de l'amor paternal de Déu i un signe lluminós de la perenne actualitat de les benaurances. Nascuda al Sudan, el 1869, raptada per negrers quan encara era una nena i venuda diverses vegades en els mercats africans, va conèixer les atrocitats d'un esclavatge que va deixar en el seu cos senyals profunds de la crueltat humana. Malgrat aquestes experiències de dolor, la seva innocència romangué íntegra, plena d'esperança. «Essent esclava mai no m'he desesperat —deia— perquè en el meu interior sentia una força misteriosa que em sostenia.» El nom Bakhita —com l'havien anomenat els seus segrestadors— significa Afortunada, i ho fou efectivament, gràcies al Déu de tot consol, que la duia sempre com de la mà i caminava al seu costat.

Arribada a Venècia pels camins misteriosos de la divina Providència, Bakhita s'obrí molt aviat a la gràcia. El baptisme i, al cap d'uns anys, la professió religiosa entre les germanes canosianes, que l'havien acollit i instruït, foren *la conseqüència del descobriment del tresor evangèlic*, per al qual ho sacrificà tot, àdhuc el retorn, essent ja lliure, a la seva terra nadiua. Com Magdalena de Canosa, ella també volia viure només per a Déu, i amb constància heroica emprengué humilment i confiadament el camí de la fidelitat a l'amor més gran. La seva fe era ferma, transparent, fervorosa. «Sabeu quina gran alegria dóna conèixer Déu», solia repetir.

6. La nova beata passà cinquanta-un anys de vida religiosa canosiana deixant-se guiar per l'obediència en un compromís quotidià, humil i amagat, però ric de genuïna caritat i de pregària. Els habitants de Schio, on residí gairebé tot el temps, molt aviat descobriren en llur «Mare Moreneta» —així l'anomenaven— una humanitat rica en el donar, una força interior no comuna que arrossegava. La seva vida es consumí en una incessant pregària amb intenció missionera, en una fidelitat humil i heroica per la seva caritat, que li permeté viure la llibertat dels fills de Déu i promoure-la al seu voltant.

En el nostre temps, en què la cursa desenfrenada vers el poder, el diner i el plaer causa tanta desconfiança, violència i soledat, sor Bakhita ens és presentada pel Senyor com a germana universal perquè ens reveli el secret de la felicitat més autèntica: les benaurances

El seu és *un missatge de bondat heroica* a imatge de la bondat del Pare celestial. Ella ens ha deixat *testimoniatge de reconciliació i de perdó evangèlic*, que durà certament consol als cristians de la seva pàtria, el Sudan, tan durament provats per un conflicte que dura des de fa molts anys i que ha provocat tantes víctimes. La seva fidelitat i la seva esperança són motiu d'orgull d'acció de gràcies per a tota l'Església. En aquest moment de grans tribulacions, sor Bakhita els precedeix pel camí de la imitació del Crist, de la intensificació de la vida cristiana i de l'adhesió introntollable a l'Església. Al mateix temps, desitjo una vegada més adreçar una càlida exhortació als responsables de la situació del Sudan, a fi que duguin a terme els ideals afirmats de pau i de concòrdia; a fi que el respecte dels drets fonamentals de l'home —i en primer lloc el dret a la llibertat religiosa— sigui garantit per a tothom, sense discriminacions ètniques o religioses.

Preocupa enormement la situació de centenars de milers de pròfugs de les regions meridionals, forçats per la guerra a abandonar casa i treball; recentment han estat obligats a deixar també els camps on havien trobat una certa forma d'assistència i han estat deportats a llocs desèrtics i àdhuc ha estat impedit el pas lliure als combois d'ajuts dels organismes internacionals. Llur situació és tràgica i no pot deixar-nos insensibles.

Exhorto vivament els organismes internacionals d'assistència que continuïn enviant llur ajut benèvol, necessari i urgent.

Mentre saludo la delegació de l'Església del Sudan, present en aquesta celebració, adreço el meu afectuós record, junt amb la meva pregària, a tota l'Església d'aquell país: als bisbes, al clergat diocesà i missioner, als laics compromesos en la pastoral, i també als catequistes, col·laboradors generosos i necessaris per a la propagació de la Veritat, de la Paraula i de l'Amor de Déu.

Les poblacions del Sudan sempre estan presents en el meu cor i en les meves pregàries: les encomano a la intercessió de la nova beata Josefina Bakhita.

7. «Us dono un manament nou: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Per l'estimació que us tindreu entre vosaltres tothom coneixerà si sou deixebles meus» (Jo 13: 34, 35). Amb aquestes paraules de Jesús conclou l'Evangeli de la missa d'avui. En aquesta frase evangèlic trobem *la síntesi de tota santedat*: la santedat que han assolit, per camins diversos però convergents en la mateixa i única meta, Josep Maria Escrivá de Balaguer i Josefina Bakhita. Ells han estimat amb tota la força de llur cor i han donat prova d'una caritat que han portat fins a l'heroisme a través de les obres de servei als homes, els seus germans. Per això, l'Església els eleva avui a l'honor dels altars i els presenta com a exemples en la imitació del Crist, que ens ha estimat i s'ha lliurat Ell mateix per a cadascun de nosaltres (cf. Ga 2: 20).

8. «Ara el Fill de l'home és glorificat, i Déu és glorificat en ell» (Jo 13: 31): *el misteri pasqual de la glòria*.

Per mitjà del Fill de l'home aquesta glòria s'estén a totes les coses visibles i invisibles:

«Que us enalteixin les vostres criatures, Senyor, que us beneixin els fidels; *que proclamïn la glòria del vostre Regne*» (Salm 145/144: 10-11).

Diu el Fill de l'home: «No havia de patir tot això... abans d'entrar en la seva glòria?». Aquests són els qui de generació en generació han seguit el Crist: «A través de moltes tribulacions han entrat al regne de Déu».

«El vostre Regne s'estén a tots els segles» (Salm 145/144: 13). Amén.

* Homilia pronunciada, el diumenge 17 de maig, en italià, llevat dels paràgrafs n. 3 i 4, que ho foren en castellà.

CARTA DEL PAPA JOAN PAU II EN LA QUAL INSTITUEIX LA «JORNADA MUNDIAL DEL MALALT»

*Al Venerable Germà Cardenal Fiorenzo Angelini,
president del Pontifici Consell per a la Pastoral dels Agents Sanitaris.
Vaticà, 13 de maig de 1992*

1. Acollint favorablement la vostra sol·licitud, com a president del Pontifici Consell per a la Pastoral dels Agents Sanitaris que sou, i com a intèrpret de l'espera de nombroses Conferències Episcopals i Organismes catòlics nacionals i internacionals, tinc el plaer de comunicar-vos que he decidit instituir la «Jornada Mundial del Malalt», que se celebrarà el dia 11 de febrer de cada any, en la commemoració litúrgica de Nostra Senyora de Lourdes. Considero, en efecte, oportú, estendre a tota la comunitat eclesial una iniciativa existent ja en alguns països i regions i que comporta, veritablement, fruits pastorals de gran riquesa.